

ODAP
Dünyayı Okumak İçin...

ODAP MERKEZİ KÜRESEL

BÜLTEN -

186

**İran'da Sokak Hareketleri:
Devrim Eşiği mi, Kontrollü
Dönüşüm mü?**

**Trump Tarifelerine Rağmen
Çin'den Rekor Ticaret Fazlası**

**Gazze Barış Kurulu Üyeleri
Açıklandı: Hakan Fidan'a
Görev**

**Venezuelalı Muhalif Lider
Machado Nobel Barış Ödülü
Madalyasını Trump'a Verdi**

**Suriye Lideri Şara'dan Kürtlere
Yeni Haklar: Kürtçe Ulusal Dil
Kabul Edildi**

**Eski Güney Kore
Cumhurbaşkanına Hapis
Cezası**

**ABD ve İran Arasındaki
Gerilim: Yaptırımlar ve
Protestolar**

**Ukrayna'da Hava Savunma
Krizi**

İran'da Sokak Hareketleri: Devrim Eşiği mi, Kontrollü Dönüşüm mü?

İran'da 28 Aralık 2025'te başlayan son protesto dalgası, ülkede son yıllarda aralıklarla ortaya çıkan toplumsal huzursuzlukların devamı niteliğindedir. Döviz kurunun rekor seviyelere ulaşması, özellikle Tahran'daki büyük ticaret merkezlerinde esnafın kepenk kapatarak sokağa çıkmasına yol açmış, ekonomik sıkışmışlık protestoların görünür tetikleyicisi olmuştur. Bu tablo, İran'ın uzun süredir maruz kaldığı yapısal ekonomik baskılar dikkate alındığında şaşırtıcı değildir. ABD'nin 2018'de başlattığı "maksimum baskı" politikası, ekonomiyi kronik olarak zayıflatmış; Haziran 2025'te İsrail ile yaşanan ve 12 gün süren çatışma bu kırılganlığı daha da derinleştirmiştir. Asıl kırılma ise Eylül 2025'te, Birleşik Krallık, Fransa ve Almanya'nın Kapsamlı Ortak Eylem Planı (KOEP) çerçevesinde "tetik mekanizmasını" devreye sokmasıyla Birleşmiş Milletler yaptırımlarının yeniden yürürlüğe girmesi olmuştur. Protestoların 19. gününe

girmesiyle birlikte kamuoyunda sıkça dile getirilen "İran 1979'u yeniden mi yaşıyor?" sorusu ise analitik açıdan yanıltıcıdır. 1979 İslam Devrimi'nin başarısı, yalnızca sokak mobilizasyonuna değil, rejim tepesinde yaşanan derin kurumsal çözülmeye dayanıyordu. Şah Muhammed Rıza Pehlevi'nin ağır hastalığı, güvenlik aygıtının ideolojik sadakatindeki zayıflık ve toplumla doğrudan bağ kurabilen karizmatik bir liderliğin varlığı bu sürecin belirleyici unsurlarıydı. Ayetullah Ruhullah Humeyni'nin, On İki İmam Şiiliği'nde merkezi öneme sahip "merce-i taklit" kurumu üzerinden kurduğu dini meşruiyet ve Ayetullah Şeriatmedarigibi etkili din adamlarının desteği, devrimi geniş toplumsal tabanlara taşıdı. Bugünkü İran'da ise bu ölçekte birleştirici ve kapsayıcı bir liderlik figürü bulunmamaktadır. Mevcut protestolarda öne çıkan tek sembolik isim, devrik Şah'ın oğlu Rıza Pehlevi'dir. Ancak 46 yıldır ülke dışında yaşayan bu figürün sokaktaki etkisi, büyük ölçüde genç kuşaklar arasında yükselen yeni bir Fars milliyetçiliğiyle sınırlıdır. Pehlevi bayraklarının ve monarşi sembollerinin protestolarda görünür hale gelmesi, İslam Devrimi'ne ideolojik bir itirazdan ziyade, mevcut rejimin yarattığı kapalı ve kısıtlayıcı düzenin reddi olarak okunmalıdır. Bununla birlikte bu söylemin Türk ve Arap karşıtı etnik-merkezci bir karakter taşıması, protestoların ülke genelinde birleşik bir muhalefete dönüşmesini engelleyen temel faktörlerden biridir. Son protesto dalgası, İran toplumunda rejim yanlıları ile rejim karşıtları

arasındaki ayrımı daha görünür hale getirmiştir ancak bu ayrım henüz kalıcı ve kurumsallaşmış bir iç cepheleşmeye dönüşmüş değildir. Devletin baskı kapasitesinin hâlâ yüksek olması ve muhalefetin parçalı yapısı bu durumu açıklamaktadır. Buna karşın özellikle genç kuşaklar arasında rejimle kurulan bağların hızla zayıflaması, geçici bir siyasal tepkinin ötesinde, kalıcı bir sosyolojik kopuşa işaret etmektedir. Bu kopuş kısa vadede rejim değişikliğine yol açmasa da uzun vadede toplumsal sözleşmenin aşınmasını derinleştirmektedir. Bu toplumsal mesafenin ipuçları, 2024'te yapılan cumhurbaşkanlığı seçimlerinde de açık biçimde görülmüştür. İlk turda yüzde 40, ikinci turda yüzde 49 civarında kalan katılım oranları, toplumun neredeyse yarısının sandık yoluyla sessiz bir protesto sergilediğini göstermektedir. Buna karşılık, devrimci çizgiyi temsil eden Said Celili'ye verilen yaklaşık 13 milyon oy da rejimin ideolojik sertliğini destekleyen hatırı sayılır bir toplumsal tabanın varlığını ortaya koymaktadır. Bu tablo, İran'daki kutuplaşmanın basit bir rejim karşıtlığı-yanlılığı ikiliğine indirgenemeyecek kadar karmaşık olduğunu göstermektedir. Bu karmaşık denklemin üzerinde ise dış müdahale ihtimali belirleyici bir gölge olarak durmaktadır. ABD veya İsrail kaynaklı doğrudan bir müdahale, rejimi zayıflatmaktan ziyade güvenlik elitlerinin saflarını sıklaştırma potansiyeline sahiptir. Dış tehdit algısı, İran rejiminin en güçlü meşruiyet

araçlarından biridir. Haziran 2025'te yaşanan İran-İsrail çatışması ve ABD'nin bu sürece dahil olması, bu refleksi daha da güçlendirmiştir. Donald Trump'ın protestoculara verdiği destek mesajları ve Pehlevi hanedanının yeniden gündeme taşınması, rejimin içeride "dış komplo" anlatısını pekiştirmesine imkân tanımıştır. Nitekim devlet aygıtı, son protestoları "12 günlük savaşın devamı" olarak sunarak, toplumsal muhalefeti güvenlik merkezli bir söylemle bastırmaya çalışmaktadır. Son protestoları önceki dalgalardan ayıran en önemli fark, ekonomik taleplerin yanı sıra rejimin ideolojik ve kültürel dayanaklarına yönelik itirazların daha açık ve yaygın hale gelmesidir. Kentli gençler arasında yükselen Fars milliyetçiliği ve Pehlevi nostaljisi, İslam Cumhuriyeti'nin temsil ettiği siyasal ve kültürel çerçevenin reddi anlamına gelmektedir. Ancak bu söylemin kapsayıcı olmaktan uzak yapısı, protestoların ulusal ölçekte birleşik bir dönüşüm hareketine evrilmesini zorlaştırmaktadır. Sonuç olarak İran'daki mevcut protestolar, kısa vadede bir rejim değişimine işaret etmemektedir. Buna karşın rejimin mevcut haliyle sürdürülebilirliği giderek azalmaktadır. Asıl kırılma noktası, protestoların kendisinden ziyade Ali Hamaneysonrası dönemde yaşanacaktır. Bu süreçte elitler arası rekabetin artması, etnik fay hatlarının ve merkez-çevre geriliminin daha görünür hale gelmesi muhtemeldir. Bu bağlamda üç temel senaryo öne çıkmaktadır: güvenlik kurumları öncülüğünde daha sert bir geçiş rejimi, milli ordu merkezli beka odaklı bir ara yönetim veya mevcut sistemi koruyarak güncelleyen kontrollü bir dönüşüm modeli. Dolayısıyla bugün

İran'da yaşananlar bir devrimin ayak seslerinden ziyade, uzun soluklu ve sancılı bir dönüşüm sürecinin habercisidir. Asıl soru artık "rejim yıkılır mı?" değil, "rejim bu haliyle ne kadar daha yönetebilir?" sorusudur.

Gazze Barış Kurulu Üyeleri Açıklandı: Hakan Fidan'a Görev

Beyaz Saray tarafından yapılan resmi açıklamalara göre, Gazze'deki ateşkes sürecinin ikinci aşamasının en kritik unsurlarından biri olarak "Gazze Barış Kurulu" ve bu süreci yönetecek olan "Gazze Yönetimi Ulusal Komitesi" (NCAG) kurulmuştur. ABD Başkanı Donald Trump'ın Gazze için hazırladığı 20 maddelik barış planı ve "Kapsamlı Plan" olarak adlandırılan yol haritasına dayanan bu yeni yapı, bölgenin yeniden inşasını ve geçiş dönemi yönetimini denetleme amacını taşımaktadır.

Gazze Barış Kurulu ve Stratejik Denetim Doğrudan Donald Trump'ın denetimi altında faaliyet gösterecek olan Gazze Barış Kurulu, planın uygulanmasını denetlemek, uluslararası kaynakları yönlendirmek ve geçiş sürecinde siyasi kontrolü sağlamakla görevlendirilmiştir. Kurulun

temel odak noktaları "stratejik denetim" ve "yeniden inşa sürecinin yönlendirilmesi" olarak belirlenmiştir. Beyaz Saray, bu kurulda görev yapacak isimleri şu şekilde listelemiştir:

ABD Dışişleri Bakanı Marco Rubio, Marc Rowan, Trump'ın özel temsilcisi Steve Witkoff, Trump'ın özel temsilcisi Steve Witkoff, Jared Kushner (Trump'ın damadı), Jared Kushner (Trump'ın damadı), Eski İngiltere Başbakanı Tony Blair, Marc Rowan, Ajay Banga, Robert Gabriel.

Gazze Yönetimi Ulusal Komitesi (NCAG) ve Yerel Yönetim

Sürecin yereldeki yürütücüsü olarak planlanan Gazze Yönetimi Ulusal Komitesi'nin başkanlığına, Filistin Yönetimi'nin eski Planlama Bakan Yardımcısı ve Gazze doğumlu olan Dr. Ali Şaat (Ali Sha'ath) getirilmiştir. Dr. Şaat'ın sorumluluk alanı; kamu hizmetlerinin yeniden tesis edilmesi, sivil kurumların inşası, günlük yaşamın istikrara kavuşturulması ve uzun vadeli bir yönetimin temellerinin atılması olarak tanımlanmıştır.

Uluslararası İş Birliği ve Eleştiriler

Beyaz Saray, bu geçiş çerçevesini hayata geçirmek için İsrail, bazı Arap ülkeleri ve uluslararası aktörlerle yakın iş birliği içinde çalışacağını ifade etmiştir. Açıklamalarda "barış, istikrar ve refah" vurgusu yapılırsa da kaynaklar, ABD'nin Gazze'deki yıkımın ve İsrail saldırılarının "siyasi ortağı" olduğuna dikkat çekmektedir. Bu yapıların Gazze'deki işgal ve "soykırım" koşullarında ilan edildiği belirtilirken, Filistin halkının iradesinin bu süreçte nasıl temsil edileceğine dair soruların yanıtsız kaldığı vurgulanmaktadır

ODAP
Dünyayı Okumak İçin...

Suriye Lideri Şara'dan Kürtlere Yeni Haklar: Kürtçe Ulusal Dil Kabul Edildi

SDG lideri Mazlum Abdi, birliklerin Fırat'ın batısından çekileceğini açıklarken, Suriye geçici Devlet Başkanı Ahmed eş-Şara Kürtlere yeni haklar tanıyan bir kararname imzaladı. Suriye yönetimi, Halep'teki çatışmaların ardından Kürtlere yönelik önemli düzenlemeler içeren yeni bir kararnameyi yürürlüğe koydu. 16 Ocak'ta yayımlanan kararnamede, Kürtlerin Suriye toplumunun ayrılmaz ve kurucu unsurlarından biri olduğu ifade edildi. Düzenleme, Kürtçeye ulusal dil statüsü kazandırarak eğitim sisteminde kullanılmasının önünü açtı. Suriye'de son dönemde yaşanan siyasi ve askeri gelişmeler, devlet yapısında ve toplumsal haklar konusunda önemli değişiklikleri beraberinde getirmiştir. Geçici Devlet Başkanı Ahmed eş-Şara tarafından imzalanan yeni kararname, Suriye'deki Kürt vatandaşlara yönelik 1946'daki bağımsızlıktan bu yana sağlanan en geniş kapsamlı hakları tanımlamaktadır,. Bu düzenleme ile Kürtler, Suriye toplumunun ayrılmaz ve kurucu unsurlarından biri olarak kabul edilmiş, Kürtçeye ise ulusal dil statüsü verilmiştir. Kararnamenin içeriği, Kürt halkının kimlik ve vatandaşlık haklarını güvence altına alan yedi ana maddeden .

oluşmaktadır. Düzenlemeye göre, Kürtçe dili devlet okullarında ve özel okullarda seçmeli müfredat veya kültürel faaliyet olarak öğretilenilecektir. Ayrıca, 21 Mart Nevruz Bayramı, ülke genelinde kutlanan ücretli bir resmi tatil olarak kabul edilmiştir. Vatandaşlık hakları konusunda ise tarihi bir adım atılarak; 1962 Haseke nüfus sayımından kaynaklanan tüm kısıtlamalar kaldırılmış ve "mektum" (kayıtsız) olarak bilinenler dahil tüm Kürt kökenli vatandaşlara tam eşitlik temelinde Suriye vatandaşlığı verilmesi kararlaştırılmıştır. Devlet kurumlarının kapsayıcı bir dil benimsemesi zorunlu tutulurken, etnik veya dilsel temelli ayrımcılık kanunen yasaklanmıştır. Askeri sahada, Suriye Demokratik Güçleri (SDG) kanadından önemli bir geri çekilme hamlesi gelmiştir. SDG lideri Mazlum Abdi, dost ülkelerin ve arabulucuların çağrıları doğrultusunda, Halep'in doğusundaki güçlerini Fırat'ın doğusuna kaydırma kararı aldıklarını açıklamıştır. Abdi bu adımı, Mart 10 anlaşmasına olan bağlılıklarını ve entegrasyon sürecindeki iyi niyetlerini göstermek amacıyla attıklarını ifade etmiştir. Suriye Savunma Bakanlığı ise SDG'den boşalan bu bölgelere ordu birliklerinin konuşlandırılacağını duyurmuştur. Tüm bu yasal ve askeri adımlara rağmen, Şam yönetimi ile SDG arasında derin bir siyasi çıkmaz devam etmektedir. Taraflar, SDG'nin 2025 yılı sonuna kadar Suriye ordusuna entegre edilmesini öngören anlaşmanın uygulama yöntemi konusunda uzlaşamamıştır,. Şam yönetimi, SDG'yi anlaşma hükümlerine uymamakla suçlarken; Kürt yönetimi ise hükümetin verdiği taahhütleri yerine getirmediğini savunmaktadır. Bölgesel güvenlik bağlamında, Türkiye, Suriye'nin kuzeyindeki gerilimden SDG'yi sorumlu tutmakta ve bu yapının ana unsuru olan YPG'yi, terör örgütü PKK'nın Suriye kolu olarak tanımlamaktadır.

Suriye içindeki yeni askeri grupların bir kısmının geçmişte Türkiye destekli gruplardan oluşması ve Kürt güçlerle çatışma geçmişine sahip olması, sahadaki hassasiyeti artırmaktadır. Kürt siyasi kanadından Salih Müslim ise yayınlanan kararnameyi, hakları tanımaktan ziyade "geçiştiirme ve bölme girişimi" olarak nitelendirerek eleştirmiştir. ABD'nin tansiyonu düşürmeye yönelik arabuluculuk çalışmalarından ise henüz somut bir sonuç alınamamıştır. Suriye'deki bu dönüşüm süreci; Türkiye'nin güvenlik kaygıları ve YPG/PKK hassasiyeti, bölgedeki askeri grupların çatışmalı geçmişi ve siyasi entegrasyonun yöntemine dair belirsizlikler nedeniyle hassas bir dengede durmaktadır,.Kararnamenin pratikteki başarısı, sadece kağıt üzerindeki haklara değil, tarafların askeri ve idari birleşme konusundaki karşılıklı güven tesisine bağlı olacaktır.

ABD ve İran Arasındaki Gerilim: Yaptırımlar ve Protestolar

ABD yönetiminin 15 Ocak 2026 tarihinde aldığı kararla, İran'daki protestoları şiddet kullanarak bastıran yetkililere yaptırım uygulaması, iki ülke arasındaki krizin boyutunu değiştiren önemli bir adım olarak öne çıkıyor. Bu karar, Washington ile Tahran arasındaki meselenin sadece nükleer anlaşmalar veya petrol ticareti olmadığını, insan hakları ve sokak hareketlerinin de masadaki en büyük sorunlardan biri haline geldiğini gösteriyor. İnsan hakları ve sokakta hareketlerinin kullanılmasıyla İran'a müdahale edilmesinin planlandığı düşünülüyor. Günümüz gelişmelerine baktığımızda ABD'nin İran'a karşı geçmişte uyguladıklarından farklı bir politika içinde olduğuna ve ABD'nin taktik değişikliğine gittiğine dikkat çekmek gerekiyor. Amerika, eskiden olduğu gibi sadece İran ekonomisinin tamamını hedef alıp halkı zor durumda bırakmak yerine, artık doğrudan "suçlu" gördüğü kişilerin peşine düşüyor. Protestoculara şiddet uygulanması emrini veren komutanların, polis şeflerinin veya bürokratların mal varlıklarını dondurarak ve onlara seyahat yasağı getirerek nokta atışı yapıyor. Bu yaklaşım, İran halkına "Sizinle bir derdimiz yok, sorunumuz size baskı kuran yöneticilerle" mesajı vermeyi amaçlıyor. Böylece ABD, protestocuların gözünde kendisini bir destekçi olarak konumlandırmaya çalışıyor. İran cephesinde ise durum çok daha karmaşık. Tahran yönetimi, bu tür yaptırımları genellikle "iç işlerine karışılması" olarak yorumluyor ve sert tepki

ODAP
Dünyayı Okumak İçin...

gösteriyor. Ancak sokaktaki gerçek, halkın ekonomik sıkıntılar ve özgürlük talepleri nedeniyle zaten öfkeli olduğu yönünde. ABD'nin bu hamlesi, İran hükümetini dış dünyada daha yalnız bir hale getirirken, içeride de baskı politikasını sürdürmesine gerekçe olabilir. Rejim, "Dış güçler bize saldırıyor, birlik olmalıyız" diyerek kendi tabanını bir arada tutmaya çalışabilir. Bu durum, kısa vadede protestocular üzerindeki baskının azalmak yerine artması riskini doğuruyor. Sonuç olarak, 2026'nın başında gelen bu hamle, ABD ve İran arasındaki gerilimin bitmesinin çok zor olduğunu gösteriyor. Masada konuşarak çözüm bulmak yerine, karşılıklı hamlelerle gerilimin tırmandığı bir çatışma alanı görmekteyiz. ABD tarafından gelen yaptırımların ise İran yönetiminin davranışlarını hemen değiştirmeyeceği düşünülüyor. Ülkedeki huzursuzluğun devam edeceği ve İran'ın uluslararası alandaki yalnızlığının devam edeceği tahmin ediliyor.

Trump Tarifelerine Rağmen Çin'den Rekor Ticaret Fazlası

Çin'in 2025 yılında açıkladığı 1,189 trilyon dolarlık ticaret fazlası, yalnızca ülke ekonomisinin gücünü değil aynı zamanda küresel ticaret düzenindeki kırılma noktaları da gözler önüne seriyor. Bu rakam, Suudi Arabistan gibi büyük ekonomilerin yıllık milli gelirine denk düşerken, Çin'in ihracat odaklı büyüme stratejisinin ulaştığı boyutu ortaya koyuyor. Ancak bu başarı, aynı zamanda iç talepteki zayıflık, gayrimenkul sektöründeki durgunluk ve küresel ticarete artan bağımlılık gibi sorunları da maskeleyen bir tabloya işaret ediyor. ABD Başkanı Donald Trump'ın yeniden göreve gelmesiyle birlikte uygulanan yüksek gümrük vergileri, Çin'in ABD'ye yönelik ihracatını sınırlasa da küresel ölçekte Çinli şirketlerin pazar çeşitliliğini artırmasına yol açtı. Güneydoğu Asya, Afrika ve Latin Amerika'ya yönelen ihracat, Çin'in ABD'ye bağımlılığını azaltırken aynı zamanda bu bölgelerdeki ekonomilerin Çin ürünlerine daha fazla bağımlı hale gelmesine neden oldu. Bu durum, küresel ticaretin dengelerini değiştiren bir gelişme olarak öne çıkıyor. Çin'in ihracat artışında zayıf yuanın sağladığı avantaj da önemli bir faktör. 2025 boyunca aylık ticaret fazlası yedi kez 100 milyar doları aşarak tarihte görülmemiş bir seviyeye ulaştı. Bu artış, Trump yönetiminin %47,5 oranındaki gümrük vergilerine rağmen Çin'in küresel ticaretteki payını büyütmeğe devam ettiğini gösteriyor. Çinli şirketlerin ABD ve Avrupa'ya daha düşük tarifelerle erişim sağlayabilmek için üretim üslerini farklı coğrafyalara kaydırması da bu stratejinin bir parçası. Özellikle otomotiv sektörü, Çin'in küresel

ODAP
Dünyayı Okumak İçin...

ihracat gücünün en belirgin örneklerinden biri. 2025'te toplam 5,79 milyon araç ihraç edilirken, elektrikli araç ihracatı %48,8 oranında arttı. Çin, 2023'te Japonya'yı geride bırakarak dünyanın en büyük otomobil ihracatçısı olmuştu ve bu konumunu üst üste üçüncü yıl korumaya hazırlanıyor. Bu yükseliş, Çin'in yalnızca geleneksel üretim gücünü değil aynı zamanda yeni teknolojilerdeki rekabet avantajını da ortaya koyuyor. Bununla birlikte, Çin yönetimi ihracatın aşırı büyümesinin küresel dengeleri bozabileceğinin farkında. Başbakan Li Qiang'ın ithalatı artırma ve ticarete dengeyi sağlama yönündeki açıklamaları, Pekin'in bu konuda daha temkinli bir yaklaşım benimsediğini gösteriyor. Ayrıca güneş paneli sektöründe ihracat teşviklerinin kaldırılması, Avrupa Birliği ile yaşanan gerilimleri azaltmaya yönelik bir adım olarak değerlendiriliyor. Aralık ayında hızla kabul edilen dış ticaret yasası değişiklikleri de Çin'in daha serbest ve açık ticaret politikalarına yönelme isteğini ortaya koyuyor. Çin'in rekor ticaret fazlası hem ekonomik gücünün hem de yapısal kırılganlıklarının bir yansıması. Küresel ölçekte Çin'e bağımlılık artarken, bu durum diğer ekonomilerde endişe yaratıyor. Çin'in ihracat gücü, kısa vadede küresel ticaretteki konumunu sağlamlaştırırsa da uzun vadede aşırı kapasite, iç talep zayıflığı ve uluslararası baskılar gibi sorunlarla karşı karşıya kalabileceği açık. Bu tablo, önümüzdeki yıllarda dünya ekonomisinin Çin merkezli yeni gerilimlere sahne olabileceğini gösteriyor.

Venezuelalı Muhafif Lider Machado Nobel Barış Ödülü Madalyasını Trump'a Verdi

Venezuela muhalefet lideri ve 2025 Nobel Barış Ödülü sahibi Maria Corina Machado, Beyaz Saray'daki bir toplantıda Nobel Barış Ödülü madalyasını ABD Başkanı Donald Trump'a takdim etti. Nobel Barış Merkezi, madalyaların paylaşılamayacağını veya devredilemeyeceğini söyledi. X'teşöyle dedi: "Bir gerçek kalır ... 'Bir Nobel Ödülü açıklandıktan sonra iptal edilemez, paylaşamaz veya başkalarına devredilemez. Karar nihaidir ve her zaman için geçerlidir.'." "Bir madalya sahiplerini değiştirebilir, ancak Nobel Barış Ödülü sahibi unvanı değiştiremez" diye altını çizdi. Geçen hafta, Norveç Nobel Komitesi yaptığı açıklamada şunları söyledi: "Gerçekler açık ve iyi kurulmuş. Bir Nobel Ödülü açıklandıktan sonra iptal edilemez, paylaşamaz veya başkalarına devredilemez. Karar kesindir ve her zaman için geçerlidir." Ödül, "Venezüella halkı için demokratik hakları teşvik etme çabaları ve diktatörlükten demokrasiye adil ve barışçıl bir geçiş sağlama mücadelesi" nedeniyle Machado'yaverildi. Machado, perşembe günü Trump ile yaptığı görüşmede, hareketin, Başkan

Nicolas Maduro'nun ABD destekli kaçırılmasının ardından Trump'ın "Venezuela özgürlüğü ve demokrasisine" verdiği destek olarak tanımladığı şey için sembolik bir şükran eylemi olduğunu söyledi. Trump, madalyayı sosyal medyada "karşılıklı saygının harika bir hareketi" olarak nitelendirerek kabul etti. Venezuelalı muhalif lider Maria Corina Machado daha sonra gazetecilere İngilizce olarak yaptığı açıklamada, Donald Trump'a Nobel Barış Ödülü madalyasını takdim ettim etmesiyle ilgili olarak, "Bu, Trump'ın özgürlüğümüze eşsiz bağlılığının takdiri" dedi. Donald Trump'ın ödülü kabul edip etmediği net değil. Trump geçmişte sık sık Nobel Barış Ödülü'ne layık görülme arzusundan bahsetmiş ve ödülün son olarak Machado'yaverilmesinden duyduğu memnuniyetsizliği dile getirmişti. Machado geçen hafta bu ödülü Trump ile paylaşacağını söylemiş ancak Nobel Komitesi daha sonra ödülün devredilemeyeceğini açıklamıştı. Machado konuşmasında, modern Venezuela'nın kurucularından Simon Bolivar'a bir madalya hediye eden ABD'de iç savaşa katılmış bir generalin hikayesini anlattı. Bu madalyanın "ABD, Amerikan halkı ve Venezuela halkının zorbalığa karşı özgürlük mücadelesinde, aralarındaki kardeşliğin bir işareti olarak" verildiğini belirten Machado, "200 yıl sonra Bolivar halkı, özgürlüğümüze eşsiz bağlılığının takdiri olarak George Washington'un varisine bir madalya veriyor" dedi. Öte yandan, Trump Nobel Barış Ödülü'ne yönelik arzusunu

gizlemiyor. "Tarihte, Nobel'i benden daha fazla hak eden bir kişinin olduğunu düşünemiyorum. Böbürlenmiyorum ama benden başka savaşları bitiren hiç kimse olmadı," diyen Trump, bu ifadeleri geçtiğimiz hafta dile getirmişti. Machado, Beyaz Saray'dan ayrıldığı sırada kendisini dışarıda bekleyen destekçilerine sarılıp, "Venezuela'nın özgürleşmesi için Başkan Trump'a güvenebiliriz," dedi. Bu ziyaret öncesinde Beyaz Saray Basın Sekreteri Karoline Leavitt, Trump'ın Machado ile görüşmek için "sabırsızlıkla" beklediğini, fakat Venezuelalı liderin ülkeyi yönetmede gerekli desteğe sahip olmadığı yönündeki "gerçekçi" değerlendirmesini koruduğunu söyledi.

Eski Güney Kore Cumhurbaşkanına Hapis Cezası

Aralık 2024'te ilan ettiği sıkıyönetimin ardından görevden alınan eski Güney Kore Cumhurbaşkanı Yoon Suk Yeol, Cuma günü çeşitli suçlardan suçlu bulunarak beş yıl hapis cezasına çarptırıldı. Mahkeme kararı, Güney Kore parlamentosunun — kendi partisinden milletvekillerinin de desteğiyle — yalnızca altı saat süren sıkıyönetimi sona erdirmesinin ardından başlatılan yargı sürecindeki ilk karar oldu. Yoon, sıkıyönetim ilan edilmeden önce anayasal ve yasal prosedürlerin

izlenmemesi, resmi belgelerin sahte şekilde hazırlanması, telefon kayıtlarının silinerek olası delillerin yok edilmesi ve yetkililerin tutuklama emrini yerine getirmesinin engellenmesi gibi suçlardan mahkûm edildi. Kararı açıklayan Yargıç Baek Dae-hyun, Yoon'un "Anayasayı koruma yükümlülüğü bulunan bir devlet başkanı olarak bu sorumluluğu ihlal ettiğini" ve suçunun "son derece ağır" olduğunu belirtti. Yoon'un avukatı Yoo Jung-hwa, kararın ardından müvekkilinin karara itiraz edeceğini ve yargılamanın siyasallaştırıldığını savundu. Öte yandan savcılar, Yoon'un isyanı organize etmek de dahil olmak üzere diğer suçlamalar kapsamında yargılanmaya devam edeceğini ve bu davada idam cezası talep ettiklerini açıkladı. Bu davaya ilişkin kararın 19 Şubat'ta verilmesi bekleniyor. Eski cumhurbaşkanı, sıkıyönetim girişimi, eşine yönelik yolsuzluk iddiaları ve 2023 yılında bir deniz subayının ölümüyle bağlantılı olmak üzere toplam sekiz ayrı davayla karşı karşıya bulunuyor. Yoon, Ocak ayında isyan suçlamasıyla tutuklanarak Güney Kore tarihinde görevdeyken gözaltına alınan ilk cumhurbaşkanı olmuştu. Eski Güney Kore Cumhurbaşkanı Yoon'un sıkıyönetim kararının ardından mahkûm edilmesi, Güney Kore'de demokratik kurumların ve hukukun üstünlüğünün güçlü olduğunu göstergesidir. Öte yandan, görevdeyken bile bir cumhurbaşkanının yargılanabilmesi, askerî veya otoriter eğilimlere karşı kurumsal direnç olduğunu ortaya koymaktadır. Yoon'un sıkıyönetim ilanı ise Güney Kore'de yürütmenin

yürütmenin yetkilerini aşan bir adım olarak algılanmıştır. Parlamantonun -üstelik iktidar partisinin desteğiyle- sıkıyönetime karşı çıkması, sivil siyasetin askeri yöntemlere karşı refleksinin göstergesidir. Bununla birlikte, devam eden davalar ve idam cezası talepleri, Güney Kore siyasetinde kutuplaşmanın derinleşebileceğine işaret etmektedir.

Ukrayna'da Hava Savunma Krizi

Güncel raporlar ve sahadan gelen bilgiler, Ukrayna'daki savaşın gidişatını belirleyen en kritik unsurlardan birinin hava savunma kapasitesi olduğunu gösteriyor. Bu durum kapsamında Ukrayna, askeri ve sivil alanlarını korumak için müttefiklerinden acil ve kapsamlı bir yardım beklediği bir döneme girdi. Özellikle kış aylarının getirdiği dondurucu şartlar ve Rusya'nın hava saldırılarındaki sürekliliği, hava savunma sisteminin güçlendirilmesinin bir tercihten ziyade, ülkenin genel işleyişi için hayatta kalma meselesi haline getirmiş durumda. Son Rus saldırılarına bakıldığında son haftalarda gerçekleştirdiği saldırıların doğrudan stratejik enerji altyapısını, elektrik dağıtım merkezlerini ve sivil yerleşim birimlerini hedef aldığı görülüyor. Bu durum,

sadece cephe hattındaki askeri hareketliliği değil, şehirlerdeki milyonlarca insanın temel yaşam standartlarını da sarsıyor. Haberde sunulan verilere göre, Ukrayna'nın elindeki mevcut savunma sistemleri, son dönemde eşi benzeri görülmemiş bir yoğunluğa ulaşan füze ve insansız hava aracı saldırılarını durdurmakta ciddi kapasite sorunları yaşıyor. Bu baskının müttefiklerin sürekli desteği olmadan kırılmayacağı vurgulanıyor. Yardım çağrısının odağında, sadece yüksek hedefleri vuran füzeler değil, alçaktan uçan dronları da engelleyebilecek çok katmanlı bir savunma ağı kurma ihtiyacı bulunuyor. Batılı müttefiklerin stoklarında yer alan modern hava savunma araçlarının Ukrayna topraklarınıasevkiyatı, ülkenin ulusal enerji şebekesini ayakta tutmak için mümkün olan tek yol olarak gösteriliyor. Habere göre, eğer bu sistemlerin transferi noktasında bir gecikme yaşanırsa, büyük şehirlerde elektrik ve su gibi en temel hizmetlerin tamamen durması ve buna bağlı olarak devasa bir insani krizin tetiklenmesi kaçınılmaz bir risk olarak görülüyor. Birçok Avrupa ülkesi ve Amerika Birleşik Devletleri, Ukrayna'dan gelen bu talepleri karşılamak için üretim hatlarını tam kapasiteye çıkarsa da, sahadaki tüketim hızı, küresel üretim hızını geride bırakmış durumda. Bu teknik zorluk, müttefik hükümetler üzerinde hem siyasi hem de operasyonel bir baskı oluşturuyor. Son gelişmeler,Ukrayna'nın hava savunmasını tam olarak koruma altına alınmadığı sürece, karadaki askeri durum ne olursa olsun sivil

yaşamın büyük bir tehdit altında kalmaya devam edeceğini gösteriyor. Kaydedilen bu gelişmeler, aslında bir kışın daha karanlık ve soğukta geçmemesi için verilen teknik ve diplomatik çabanın en somut göstergelerinden biri olarak karşımıza çıkıyor.